

Jan Rotrekl, Šlechtický mecenát v 2. polovině 19. století (Šlechta v Krasoumné jednotě a Společnosti vlasteneckých přátel umění), diplomová práce PF JU, České Budějovice 2007.

Posudek vedoucího diplomové práce

Devatenácté století bylo dobou, kdy se výrazně proměnila podpora umělecké tvorby a sběratelství. Oslabovala se tradiční vazba mezi mecenášem a umělcem a namísto toho rostla role uměnilovných institucí, které v Čechách reprezentovala Krasoumná jednota a Společnost vlasteneckých přátel umění. U jejich zrodu stáli představitelé historické šlechty. Úkolem diplomové práce Jana Rotrekla bylo objasnit, jaké místo zastávali v těchto spolcích šlechtici v druhé polovině devatenáctého století a zda jejich aktivita znamenala také výraz hlubšího zájmu o umění. Heuristickou základnou se mu stal fond Společnosti vlasteneckých přátel umění v Archivu Národní galerie, kde je dochovaná ucelená řada výročních zpráv. Ze šlechtických rodinných archivů využil pouze fond Buquoyů ve Státním oblastním archivu v Třeboni. Prostudoval základní práce vážící se přímo k tématu, poněkud dlužen zůstal titulům, které pojednávají o šlechtickém mecenátu v předchozích historických obdobích, či monografiím a syntézám k dějinám umění devatenáctého století.

Diplomová práce Jana Rotrekla se nejprve stručně (možná až příliš) věnuje nástinu vývoje šlechtického sběratelství a mecenátu v Čechách. Další část pak uvádí čtenáře do otázek spjatých se vznikem a fungováním Společnosti vlasteneckých přátel umění a Krasoumné jednoty. Zde se diplomant opíral především o statě Zdeňka Hojdy a Víta Vlnase, využít však mohl i svůj vlastní archivní výzkum.

Těžištěm práce měla být čtvrtá kapitola, jež obsahuje analýzu výročních zpráv Společnosti vlasteneckých přátel umění z druhé poloviny devatenáctého století. Jan Rotrekl v ní popsal, jakou roli hráli přispívající a čestní členové společnosti a jak vypadaly vnitřní mechanismy chodu spolku. Vyznačil také pozici, kterou zastávala mezi členy šlechta. Zanedbány však zůstaly některé podstatné otázky. Například zda se role šlechty v institucionální podpoře umění ve sledované době postupně měnila, nebo zůstávala stejná? Interpretaci by si jistě zasloužilo zjištění, že některé rody, jako

Thunové či Lobkowiczové, mezi přispěvateli značně vyčnívaly. Stál za tím jejich vyvinutý zájem o umění, nebo to bylo ovlivněno i početním zastoupením příslušníků jednotlivých větví rodu v řadách české šlechty ?

V posledních čtyřech kapitolách se Jan Rotrekl zabýval působením vybraných šlechtických rodů a jejich jednotlivých příslušníků ve Společnosti vlasteneckých přátel umění a v Krasoumné jednotě. Jako příklad zvolil Thuny, Kaunitze, Buquoye a Schwarzenbergy. Škoda, že se nepokusil dát podporu uměnilovných spolků do hlubších souvislostí s dalšími projevy zájmu o umění.

Předložená diplomová práce Jana Rotrekla neodpovídá plně jeho možnostem. Řada otázek v ní byla slibně nastíněna, mnoho však zůstalo nedořečeno. Výsledek tak působí poněkud uspěchaně. Tomu odpovídají i drobné prohřešky faktografické i řemeslné. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě, ale nemohu ji hodnotit lépe než známkou **velmi dobře**.

Mgr. Zdeněk Bezečný, Ph.D.

České Budějovice 20. 5. 2007